

ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය - 2017

ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරියේ සහ එහි පරිපාලනයේ 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ 1979 අංක 17 දරන නිවාස සංවර්ධන අධිකාරි පනතේ 29.1 වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර අධිකාරියේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතුයැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000 - 1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවයන්ට මම අනුකූල වන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාළවන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටින්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවියහැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීමද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරුකිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නාවූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් අධිකාරියේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය හා ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) සහ (4) උපවගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 හා 2.3 ඡේදයන්හි දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්වගණනය කළ මතය - සමූහය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 හා 2.3 ඡේදයන්හි දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරියේ සහ එහි පරිපාලිතයේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

තත්වගණනය කළ මතය - අධිකාරිය

මෙම වාර්තාවේ 2.3 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරියේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම - සමූහය

සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් සමඟ ඇති ගනුදෙනු හෙළිදරව් කිරීම

අධිකාරියේ වත්මන් සභාපතිවරයා ජාතික නිවාස සංවර්ධන මූල්‍ය සංස්ථා බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂවරයෙකු ලෙස කටයුතු කරමින් සිටියද ගිණුම්වල අවශ්‍ය හෙළිදරව් කිරීම් සිදුකර නොතිබුණි.

2.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම - අධිකාරිය

2.3.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 01

යටෝක්ත ප්‍රමිතයේ 48 ඡේදයට අනුකූල නොවන පරිදි සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට නිවාස දේපල උපරිම තැන්පතු ගිණුමේ හර ශේෂය වූ රු. 28,779,010 ක් නිවාස දේපල උපරිම කුලී ගිණුමේ බැර ශේෂය වූ රු.19,221,684 කට හිලව් කර රු. 9,557,326 ක්වූ ශුද්ධ වටිනාකම විවිධ ණයගැතියන් යටතේ දක්වා තිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 02

- (i) මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් ලද ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය ගණනය කිරීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේ මිලදී ගෙන ආපසු යවන ලද රු.340,000 ක්වූ ඡායා පිටපත් යන්ත්‍රයේ වටිනාකම බදු පෙර ශුද්ධ ලාභයට එකතු කර තිබුණි.
- (ii) ශුද්ධ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් තුළ කාරක ප්‍රාග්ධන වෙනස්කම් යටතේ ලැබිය යුතු ශේෂයන්හි වෙනස සකස් කිරීමේදී ගෙවිය යුතු පොළී කපා හැරීම්, කෙටිකාලීන ආයෝජන හා තොග පාඩු කපාහැරීම්වල එකතුව රු.327,715,739 ක ශේෂයන් ගැලපීම් කර තිබුණි.

- (iii) 2018 වර්ෂයේදී මුදල් ගෙවන ලද ලිඛිත හා සවිකිරීම් රු.617,213 ක්ද උපකරණ රු. 273,634 ක්ද ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් ලෙස දේපල පිරිසත හා උපකරණ මිලට ගැනීම් තුළ ඇතුළත් කර තිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 07

- (i) හුවමාරු නොවන ගනුදෙනුවක් යටතේ 1987 හා 1988 වර්ෂවල අත්පත් කරගෙන තිබූ හත්තන නිවාඩු නිකේතනයට අයත් පර්වස් 170.56 ක ඉඩමේ වටිනාකම සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු.2,520ක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබූ අතර ප්‍රමිතයේ 27 හා 47 ඡේදයන් ප්‍රකාරව සාධාරණ අගයට ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ii) ප්‍රමිතයේ 69 ඡේදය අනුව වත්කම් පාවිච්චි කිරීම සඳහා සුදානම් තත්ත්වයට ගෙන ආපසු වත්කමක් ක්ෂය කිරීම ආරම්භ කළ යුතු වුවද, 2017 වර්ෂය වන විට භාවිතයේ පවතින එකතුව රු. 41,398,583 ක් වූ කාර්යාල ගොඩනැගිලි වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ක්ෂය කර නොතිබුණු බැවින් වර්ෂයේ ඌනතාවය රු.1,024,603 කින් අඩුවී තිබුණි.
- (iii) ප්‍රමිතයේ 65 ඡේදය ප්‍රකාරව, වත්කමක් ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය, සෑම වර්ෂයකම වාර්තා කරන කාල පරිච්ඡේදයක් අවසන් වන දිනයේදී සමාලෝචනය කර ක්ෂය කළ හැකි කාල පරිච්ඡේදය සංශෝධනය කළ යුතු වුවද අධිකාරියේ ක්ෂය කර අවසන් වූ දැනට භාවිතා කරන එකතුව රු. 301,608, 223 ක වත්කම් සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමිතයට අනුකූලව කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.3.2 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති 9.8 අනුව ස්ථාවර වත්කම් අත්පත්කර ගැනීම, පුළුල් කිරීම සහ වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා දරනු ලබන වියදම් “ ප්‍රාග්ධන වියදම්” ලෙස හඳුනාගනු ලැබුවද, ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති 9.5 යටතේ ඉඩම් ණයහිමියන් වෙනුවෙන් ගෙවන ප්‍රමාද පොලිය ප්‍රාග්ධන වියදමක් ලෙස සලකා වත්කම්වල පිරිවැයට එකතු කිරීම තුළින් අදාළ ප්‍රතිපත්තීන් අතර නොගැලපීමක් පවතින බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති 5.3 අනුව ඓතිහාසික පිරිවැය හෝ ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය යන අගයන්ගෙන් අඩු අගයට නොග ආගණනය කළයුතු වුවත් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට නිවාස නොගයේ ඇති නිවාස 03 ක පිරිවැය පමණක් සලකා නොගය ගණනය කිරීම නිසා ලාභය රු.256,502 කින් අධිගණනය වී තිබුණි.

2.3.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) අධිකාරිය විසින් 2000 වර්ෂයේ සිට මහලේකම් ගොඩනැගිල්ලේ IX වන මහලේ 7 පරිශ්‍රය ලිඛිත ගිවිසුමකින් තොරව ශ්‍රී ලංකා නිවාස සංවර්ධන මූල්‍ය සංස්ථා බැංකුවට රු. 21,850 ක මාසික කුලියකට ලබාදී තිබුණු අතර 2008 හා 2016 වර්ෂයන්හිදී මෙම කුලී මුදල් පිළිවෙලින් රු. 31,000 ක් හා රු. 48,960 බැගින් සංශෝධනය කර තිබුණි. මෙම සංශෝධන අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දිනට හිඟ නිවාස කුලී වටිනාකම රු. 1,751,290 ක් වුවද 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු. 556,520 ක් පමණක් ගිණුම් ගතකර තිබුණි.

- (ආ) 2017 වර්ෂයේදී මිලදීගත් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් 12 කට අදාලව විගණනයේදී සිදු කරන ලද ගණනය කිරීම් අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාල රු. 946,406 ක පොළී ආදායමක් ගිණුම් ගතකර නොතිබුණි.
- (ඇ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඉඩම් වෙනම ගිණුම් ගතකර නොතිබුණු අතර ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි සටහනට අනුව ඉඩම්වල වටිනාකම රු.55,319,710 ක් ලෙස පෙන්වුම් කලද, අධිකාරියේ ස්ථිර කාර්යාල ගොඩනැගිලි හා කුලී ගොඩනැගිලි පිහිටි ඉඩම් කොටස් 32 ක්, නිවාස යෝජනා ක්‍රමවලින් තවදුරටත් ඉතිරිවූ ඉඩම් හා නිවාස සංවර්ධන අධිකාරියට අයිති බවට හඳුනාගෙන තිබුණු ඉඩම් හෙක්ටයාර් 437.7 ක් තක්සේරුකර ගිණුම් ගතකර නොතිබුණි.
- (ඈ) නිවාස ඉදිකිරීම සඳහා පශු සම්පත් අමාත්‍යාංශයෙන් ලැබී ඉතිරිවී තිබුණු රු.13,315,764 ක් 2012 වර්ෂයේ සිට වෙනත් ආධාර යටතේ ගිණුම් ගතකර තිබුණි.
- (ඉ) බාහිර පුද්ගලයන් වෙත ලබාදුන් නිවාස ණය හා සේවක මණ්ඩල වෙත ලබාදුන් දේපළ ණය වටිනාකමෙන් අධිකාරියට ලැබිය යුතු එකතුව රු.1,225,710,978 ක මුදලක් සංවර්ධන වත්කම් ලෙස ජංගම නොවන වත්කම් යටතේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පෙන්වුම් කර තිබුණි.
- (ඊ) විකිණීමට ඇති රු.7,083,047 ක් වටිනා නිවාස ඒකක 09 ක් වර්ෂ 05 කට වැඩි කාලයක සිට බදු පදනම මත ලබාදී තිබුණු අතර, ඒ පිළිබඳ කිසිදු හෙළිදරව් කිරීමක් නොකර එම වටිනාකම 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට තොග ගිණුමේ ඇතුළත් කර තිබුණි.
- (උ) පාක් රෝඩ් කඩසාප්පු 08 ක ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය ගණනය කිරීමකින් තොරව එහි පිරිවැය වූ රු. 6,100,000 ක් අවසන් තොගය ලෙස ගිණුම්ගතකර තිබුණි.
- (ඌ) මූල්‍ය කාර්යයසාධන ප්‍රකාශනයට අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඌණතාවයෙන් සුළු කොටස් හිමියන්ගේ අයිතිය සෘණ රු.1,256,096 ක් වුවද ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනයේ එය රු.50,818,181 ක් ලෙස ගිණුම් තැබීම හේතුවෙන් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ වගකීම් රු.52,074,277 කින් අධිගණනය වී තිබුණි.

2.3.4 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම්

දිස්ත්‍රික් කාර්යාලවලට අදාල ජංගම ගිණුම් 06 ක ශේෂ හා ඊට අදාල ප්‍රධාන කාර්යාලයේ ජංගම ගිණුම් ශේෂ අතර රු.172,213 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය වූ අතර වෙනසට හේතු හඳුනාගෙන ගැලපීම් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.3.5 පැහැදිලි නොකළ වෙනස්කම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට දිරිපියස ණය ක්‍රමය යටතේ බලපත්‍රලාභී බැංකු 06 කින් අධිකාරිය විසින් ලබාගෙන තිබුණු ණය ශේෂවල එකතුව රු. 9,418,616 ක් වුවද, එම බැංකු විසින් ලබාදුන් ශේෂ සනාථ කිරීම් අනුව එම ශේෂයන්ගේ එකතුව රු.19,979,190 ක් වූයෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා තිබුණු වටිනාකම් හා ශේෂ සනාථ කිරීම් වටිනාකම් අතර රු.10,560,574 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියෙන් ලැබිය යුතු ශේෂය රු.51,843,286 ක් වුවද නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ ගිණුම් අනුව නිවාස අධිකාරියෙන් රු.39,837,299 ක් ලැබිය යුතු ශේෂය ලෙස පෙන්වා තිබුණි.

(ඇ) උපහර ණය ක්‍රමය යටතේ බැංකු 02 කින් අධිකාරිය විසින් ලබාගෙන තිබූ ශේෂයන්හි සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ශේෂය රු.3,228,445,075 ක් වුවද බැංකු විසින් ලබාදුන් ශේෂ සනාථ කිරීම් අනුව එම ශේෂය රු. 3,228,401,929 ක් වූ බැවින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වටිනාකම හා බැංකු ශේෂ සනාථ කිරීම් වටිනාකම් අතර වෙනස රු.43,146 ක් විය.

2.3.6 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත සඳහන් ගිණුම් විෂයයන් ඉදිරියෙන් දක්වා ඇති සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් නොවීය.

ගිණුම් විෂයය	වටිනාකම	ඉදිරිපත් නොකළ සාක්ෂි
-----	-----	-----
	රු.	
ආයතනික ණය	265,182,074	ශේෂ සනාථ කිරීම්
වෙනත් ප්‍රදාන වලින් කරන ලද වියදම්	131,911,802	වියදම් විස්තරය
2010 වර්ෂයට පෙර වෙනත් ආයතන වලින් ලැබුණු ප්‍රදාන	572,238,013	විස්තරාත්මක උපලේඛන
වෙනත් ප්‍රදාන	637,325,252	විස්තරාත්මක උපලේඛන හා උපයෝගී ලියවිලි

2.4 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ලැබිය යුතු සමස්ථ ණය ශේෂය (අඩමාණ ණය වෙන්කිරීමට පෙර) රු.4,203,867,692 ක් විය. එම ණය ශේෂය තුළ වර්ෂ 05 කට වැඩි කාලයක සිට ඉදිරියට ගෙන එන ලද ලැබිය යුතු ණය ශේෂවල එකතුව රු.2,132,040,580 ක් වූ අතර එය මුළු වටිනාකමින් සියයට 51 ක් විය.
- (ආ) අධිකාරිය විසින් අභ්‍යන්තර හා බාහිර පුද්ගලයන් වෙත විවිධ කාර්යයන් සඳහා ලබාදුන් අත්තිකාරම්වලින් වසර 02 කට වැඩි කාලයක සිට ඉදිරියට ගෙන එන ලද රු.211,300,905 ක් පියවා ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඇ) නිවාස 60 කින් සමන්විත නිවාස ව්‍යාපෘතියක් සඳහා 1998 වර්ෂයේදී පෞද්ගලික සමාජ ආයතනයක් වෙත අධිකාරිය විසින් ඇත්තාවල වත්තෙන් ලබාදී තිබූ පර්වස් 685 ක් වෙනුවෙන් අධිකාරියට ලැබිය යුතු හිඟ ශේෂය වූ රු.448,138 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා අයකරගෙන නොතිබුණි.
- (ඈ) අධිකාරියේ සේවකයන් හා නිලධාරීන් වෙත රාජ්‍ය ආයතනවල රාජකාරි කටයුතුවල යෙදවීම වෙනුවෙන් අධිකාරියට රු.72,214,458 ක් අයවිය යුතුව තිබුණි. එයින් රු.70,963,064 ක් වර්ෂ 05 කට වැඩි කාලයක සිට අයනොවී පැවතුණි.
- (ඉ) 2010 වර්ෂයේදී භාණ්ඩාගාරය විසින් ඒකාබද්ධ අරමුදල වෙත ලබාගෙන තිබුණු රු.47,462,688 ක මුදල ආපසු ගෙවීමට මහාභාණ්ඩාගාරය බැඳී නොමැති බව දන්වා තිබියදී එම මුදල වර්ෂ 05 කට වැඩි කාලයක සිට ලැබිය යුතු වත්කම් ලෙස ගිණුම්වල පෙන්වා තිබුණි.

- (ඊ) ජාතික යන්ත්‍රෝපකරණ ආයතනය වෙනුවෙන් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත අධිකාරිය විසින් ගෙවීමට බැඳී තිබුණු රු.21,516,177 ක හිඟ බදු හා දඩ මුදල සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට අධිකාරිය විසින් රු.15,329,497 ක් ගෙවීම් කර තිබුණු අතර ශේෂය රු. 6,186,680 ක් ගෙවිය යුතු බදු ලෙස ගිණුම් ගතකර තිබුණද එම මුදල නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (උ) රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ආයතන 05 කින් ව්‍යාපෘති සඳහා ලබාගත් ණය සඳහා ගෙවිය යුතු හිඟහිටි ණය වාරික රු.502,242,329 ක් හා හිඟහිටි ණය පොලී රු.207,757,171 ක් වසර 05 කට වැඩි කාලයක සිට නිරවුල් කර නොතිබුණි.
- (ඌ) පුනරුත්ථාපන අමාත්‍යාංශයට හා ධීවර අමාත්‍යාංශයට ගෙවිය යුතු පිළිවෙලින් රු.130,950,399 ක හා රු.89,141,174 ක ණය ශේෂයන් වසර 05 ක් ඉක්මවා තිබුණද 2017 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා පියවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (එ) ඕෂන් වීච්චි වෙලොප්මන්ට් සමාගම වෙත ඉඩමක් මිලදී ගැනීම සඳහා අධිකාරිය විසින් ලබා දී තිබූ වසර 10 ක් ඉක්මවූ රු. 520,369 ක ණය මුදල අය කරගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඵ) යාපනය දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය විසින් සමුපකාර ණයදෙන සමිති නිවාස ණය ක්‍රමය (ටිසීසීඑස්) යටතේ ලබාදුන් රු.5,973,119 ක් වටිනා නිවාස ණය ලිපිගොනු 1,468 ක් අස්ථානගත වීම හේතුවෙන් එම ණය මුදල් අයකර ගැනීමට හෝ පොත්වලින් ඉවත් කිරීමට අධිකාරිය විසින් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණු අතර ණයගැතියෝ ලෙස ගිණුම් ගතකර තිබුණි.
- (ඹ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ගෙවිය යුතු මුළු ණය හිමි ශේෂය රු.1,768,665,276 ක් වූ අතර එයින් වර්ෂ 05 ට වැඩි ශේෂය රු. 1,111,328,021 ක් හෙවත් සමස්ථ ණයහිමියන්ගෙන් සියයට 63 ක් විය.
- (ඹ) ජපන් ආධාර වැඩසටහන යටතේ අධිකාරියට ලැබී තිබූ රු.11,275,000 ක් වටිනා වාහන 05 ක් විධිමත් ගිවිසුමකින් තොරව 1991 වර්ෂයේ සිට රාජ්‍ය ඉංජිනේරු සංස්ථාව වෙත ලබාදී ඇති අතර එම වාහන වලින් උපයන ආදායමෙන් සියයට 10 ක් අධිකාරිය වෙත ලැබිය යුතු වුවද, 2014 දෙසැම්බර් මාසයෙන් පසු අදාල කුලී ආදායම් අධිකාරිය වෙත ලැබී නොතිබුණි.
- (ක) කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලයේ ජන උදාන ඉඩම් විකුණුම් යටතේ සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ඉඩම් 13 ක බිම් කොටස් 82 ක් වෙනුවෙන් අයවීමට ඇති මුළු හිඟ මුදල රු.5,020,000 ක් විය.
- (ග) කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ පවුල් 526 කට සූර්ය බල පද්ධති ලබා ගැනීම සඳහා 1989 – 1994 වසර වලදී ලබාදී තිබූ ණය මුදලින් 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට අයවිය යුතු මුදල රු.4,081,632 ක් වූ අතර 2017 වර්ෂයේදී රු.2,950 ක් අයවී තිබුණද තවදුරටත් රු.4,078,682 ක් අයවී නොතිබුණි. එසේ වුවත් මෙම ණයගැතියන් සම්බන්ධයෙන් විධිමත් පියවරක් ගැනීමට අධිකාරිය කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ච) රත්නපුර - ගල්කඩුවවත්ත නැමති ඉඩම පවරා ගැනීම වෙනුවෙන් අධිකාරිය විසින් 2012 වර්ෂයේදී නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට රු.8,686,000ක් ගෙවා තිබුණු නමුත් එය පවරා නොගැනීමට 2014 වර්ෂයේදී අධිකාරිය තීරණය කර තිබුණි. එසේ වුවත් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට ගෙවූ මුදල නැවත අයකර ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා කටයුතු කර නොතිබුණු අතර එම මුදල සංවර්ධන වත්කම් ලෙස ගිණුම් ගතකර තිබුණි.
- (ඡ) ගලහ නිවාස යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ඉදිකල නිවාස ඒකක 16 ක් සඳහා තවදුරටත් ලැබිය යුතු රු.331,276 ක ශේෂයක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විටත් ලැබී නොතිබුණි. මෙකී ලැබිය යුතු ශේෂය සම්බන්ධ වයස් විශ්ලේෂණයක් විගණනයට ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.

- (ට) මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට නිවාස ණය වැඩසටහනේ රු.20,666,249,152 ක ණය ප්‍රාග්ධන ශේෂයක් හා රු.3,150,676,166 ක ණයගැති ශේෂයක් පැවති අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂය අවසානයට රු. 19,340,239,714 ක හා රු.3,417,586,436 ක ශේෂ පැවතුණි. මෙම ණය ශේෂ වලින් වර්ෂ 05 කට වැඩි කාලයක සිට අයවිය යුතු ණය ශේෂය රු. 1,759,607,179 ක් විය.
- (ඞ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ණය එකතු කිරීමේ කොමිස් සඳහා රු.151,713,477 ක පිරිවැයක් දරා තිබුණද මුළු ණයගැති සංඛ්‍යාවෙන් වසර 05 ට වැඩි ණයගැති සංඛ්‍යාව සියයට 56 ක් වී ඇති බැවින් පැරණි ණය අයකිරීම දුර්වල මට්ටමක පැවති බව නිරීක්ෂණය විය.
- (න) ණය අයකිරීමේ ප්‍රගති වාර්තාවට අනුව 342,668 ක් වූ සමස්ථ ණයගැති සංඛ්‍යාවෙන් සක්‍රීය ණයගැතියන්ගේ ප්‍රතිශතය සියයට 37 ක් පමණ විය.

2.5 නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය විය.

නීති රීති හා රෙගුලාසි යනාදියට යොමුව -----	අනුකූල නොවීම් -----
(අ) 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 11 (බී) වගන්තිය	එකතුව රු.3,060,338,089 ක කෙටිකාලීන හා දිගුකාලීන ආයෝජන සම්බන්ධයෙන් මුදල් අමාත්‍යවරයාගේ එකඟතාවය ලබාගෙන නොතිබුණි.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය මුදල් රෙගුලාසි 396	දිස්ත්‍රික් කාර්යාල 04 කට අදාළව නිකුත් කළ නමුත් ගෙවීමට ඉදිරිපත් නොකළ මාස 06 ක කාල සීමාවක් ඉක්මවා තිබුණු එකතුව රු.7,190,654 ක වෙක්පත් 245 ක් සම්බන්ධයෙන් යොමුගත මුදල් රෙගුලාසිය ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි.
(ඇ) 2015 ජූලි 14 දිනැති අංක 03/2015 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛය	මාණ්ඩලික තත්ත්වයේ නිලධාරීන්ට පමණක් කිසියම් විශේෂිත කාර්යයක් ඉටුකිරීම සඳහා අත්තිකාරම් මුදල් ලබාදිය යුතු වුවද ඊට අනුකූල නොවන පරිදි අධිකාරියේ ප්‍රධාන කාර්යාලය හා කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය විසින් මාණ්ඩලික නොවන නිලධාරීන් වෙත පිළිවෙලින් අවස්ථා 30 කදී හා අවස්ථා 37 කදී රු.696,905 ක හා රු.432,900 ක අත්තිකාරම් ලබාදී තිබුණි.
(ඈ) 2015 ජූලි 14 දිනැති අංක 03/2015 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛය	චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව අත්තිකාරම් ලබාදෙනු ලබන කාර්යයන්වලට පරිබාහිර කාර්යයන් වන ඉන්ධන හා වාහන අළුත්වැඩියා සඳහා පිළිවෙලින් රු.75,000 ක් හා රු.150,000 ක් ලබා දී තිබුණි.

(ඉ) 2017 පෙබරවාරි 28 දිනැති අංක 04/2017

දරන රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛය

(i) 03 ඡේදය

යොමුගත චක්‍රලේඛයට අනුකූල නොවන පරිදි උපාධිධාරීන් පුහුණු අභ්‍යාසලාභීන් ලෙස බඳවා ගෙන තිබුණු අතර 2015 වර්ෂයේ සිට බඳවාගත් උපාධිධාරීන් 2017 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් පුහුණු අභ්‍යාසලාභීන් ලෙස කටයුතු කර තිබුණි.

(ii) 04 ඡේදය

පුහුණු අභ්‍යාසලාභීන් සංඛ්‍යාව චක්‍රලේඛයේ සඳහන් සීමාව වූ අභ්‍යාසලාභීන් 25 හෝ මුළු සේවක සංඛ්‍යාවෙන් සියයට 10 ක සීමාව ඉක්මවා බඳවා ගෙන තිබුණි.

(iii) 06 හා 08 ඡේදය

අභ්‍යාසලාභීන්ගේ උපරිම පුහුණුකාලය වූ මාස 06 ඉක්මවා පුහුණුව දීර්ඝ කර තිබුණි.

(iv) 07 ඡේදය

පුහුණු කාලය තුළ ගෙවිය හැකි රු. 500 ක දීමනාව වෙනුවට දෛනික දීමනා වශයෙන් රු. 1,000 දක්වා ගෙවීම් කර තිබුණි.

(ඊ) 2009 සැප්තැම්බර් 01 දිනැති අංක ඩීඑම්ඒ/2009 (2) දරන කළමනාකරණ හා විගණන දෙපාර්තමේන්තු චක්‍රලේඛය හා 2002 නොවැම්බර් 28 දිනැති අංක අයිඒඅයි/2002/02 දරන භාණ්ඩාගාර චක්‍රලේඛය

අධිකාරියේ ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය හා පරිගණක උපාංග ලේඛනය යාවත්කාලීනව පවත්වා ගෙන ගොස් නොතිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සමූහයේ සහ අධිකාරියේ මෙහෙයුම් කටයුතුවල උනන්දුව පිළිවෙලින් රු.918,590,972 ක් හා රු.915,696,741 ක් වූ අතර ඊට ප්‍රතිරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය පිළිවෙලින් රු.366,807,731 ක් හා රු.240,302,403 ක් වූයෙන් ඉකුත් වර්ෂය සමග සැසඳීමේදී සමූහයේ හා අධිකාරියේ සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය පිළිවෙලින් රු.1,285,398,703 කින් හා රු.1,155,999,144 කින් පිරිහී තිබුණි. ඉකුත් වර්ෂය සමග සැසඳීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේ අධිකාරියේ ඉඩම් විකුණුම් ආදායම රු.823,473,191 කින් අඩුවීම, නිවාස විකුණුම් ආදායම රු.131,249,624 කින් අඩුවීම හා මහජන උත්සව ක්‍රියාකාරකම් හා ණය කුලී එකතු කිරීමේ කොමිස් සඳහා වියදම පිළිවෙලින් රු.19,136,636 කින් හා රු.68,783,831 කින් ඉහළයාම ඉහත පිරිහීම කෙරෙහි ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවී තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂය හා පසුගිය වර්ෂ 04 ක මූල්‍ය ප්‍රතිඵල විග්‍රහ කිරීමේදී අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි 2013 වර්ෂයේ සිට 2014 වර්ෂය දක්වා අඛණ්ඩ උනන්දුවක් පෙන්නුම් කළද 2016 වර්ෂයේදී ඉඩම් විකුණුම් ආදායම වැඩිවීම නිසා රු.240,302,403 ක අතිරික්තයක් බවට පත්වී තිබුණි. කෙසේ වුවද සේවක පාරිශ්‍රමික, රජයට ගෙවූ බදු හා ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා වූ ක්ෂය සැලකීමෙන් පසු 2013 වර්ෂයේ රු.789,016,496 ක්වූ දායකත්වය සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු.900,962,457 ක් වී තිබුණි.

3.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) පසුගිය වර්ෂය සමග සැසඳීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සේවක සංඛ්‍යාව හා ණය අයකිරීම්වල ඉහළයාම හේතුවෙන් දිරි දීමනා වියදම් රු. 62,905,185 කින් හෙවත් සියයට 270 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට අධිකාරියේ ජංගම අනුපාතය 1.66:1ක් හා ක්ෂණික අනුපාතය 1.63:1 ක් වූ අතර පසුගිය වර්ෂයේදී පිළිවෙලින් 1.64:1 ක් හා 1.6:1ක් විය.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී තොරතුරු හා ප්‍රචාරණ වියදම්, සහාධිපත්‍ය දේපල අළුත්වැඩියා වියදම්, ප්‍රසාද දීමනා වියදම් හා වාහන කුලී වියදම් සියයට 66 සිට සියයට 513 දක්වා ප්‍රමාණයකින් වර්ධනය වී තිබුණි.

3.3 ආයතනයට එරෙහිව හෝ ආයතනය විසින් ආරම්භ කර ඇති නෛතික සිද්ධි

බාහිර පාර්ශවයන් 102 ක් විසින් ඉඩම් හා නිවාස පැවරීම, නිවාස ඉදිකිරීම, පාරිතෝෂික ගෙවීම හා සේව්‍ය සේවක ගැටළු හේතුවෙන් එකතුව රු.257,180,848 ක වන්දි ඉල්ලා අධිකාරියට එරෙහිව අධිකරණ වල නඩු 102 ක් ගොනුකර ඇති අතර, අධිකාරිය විසින් බාහිර පාර්ශවයන් 882 ක් වෙත හිඟ කුලී නොගෙවීම, ඉඩම් පවරා ගැනීම හා ණය ආපසු අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් රු.62,522,132 ක් වන්දි ඉල්ලා නඩු ගොනුකර තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

4.1.1 සැලසුම් කිරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම පවුලකටම මූලික පහසුකම් සහිත සුරක්ෂිත නිවසක් හිමිකර දීම අධිකාරියේ මූලික දැක්ම වන අතර ඒ සඳහා අවශ්‍ය සියළු පහසුකම් ලබාදීමේ මෙහෙවර ඉටුකරලීම සඳහා අවශ්‍ය සැලසුම් සකස් කරමින් එහි ශක්තීන් , දුර්වලතා, අවස්ථා හා තර්ජන හඳුනා ගනිමින් සමාලෝචිත වර්ෂය නියෝජනය වන පරිදි සංයුක්ත සැලැස්ම සකස් කර වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම මගින් ඉලක්කගත අරමුණු කරා ළඟාවීමට අධිකාරිය විසින් කටයුතු කරනු ලැබුවද යාවත්කාලීන කරන ලද සංවිධාන සැලැස්ම, අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව, අයවැය ලේඛනය, වාර්ෂික ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම හා අභ්‍යන්තර විගණන සැලැස්ම එම ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට ඇතුළත් කර නොතිබුණි.

4.1.2 ක්‍රියාකාරීත්වය හා සමාලෝචනය

ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව කාර්යභාරය හා ළඟාකරගත් ප්‍රගතියට අදාළව පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2017 වර්ෂය අවසානයට සෙවන ගම්මාන වැඩසටහන හා අඩු ආදායම් තාක්ෂණික වැඩසටහන යටතේ පිළිවෙලින් නිවාස ඒකක 500 ක හා නිවාස ඒකක 35 ක වැඩ නිමකිරීමට සැලසුම් කර තිබුණද ජලය ආශ්‍රිත ගැටළු හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ඉන් කිසිදු නිවාස ඒකකයක වැඩ නිමකර නොතිබුණි. 2018 මැයි වන විට පදිංචියට සුදුසු මට්ටමකට නිවාස 89 ක වැඩ නිමකර තිබුණත් එම නිවාස වලද ප්‍රතිලාභීන් පදිංචිවී නොතිබුණි.

- (ආ) ආදර්ශ ගම්මාන වැඩසටහන යටතේ නිවාස ඒකක 5,000 ක වැඩ ආරම්භ කර සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ඉන් නිවාස ඒකක 3,500 ක වැඩ නිමකිරීමට සැලසුම්කර තිබුණද එම වැඩසටහන සඳහා තෝරා ගන්නා ලද ඉඩම් යෝග්‍ය නොවීම හේතුවෙන් නිවාස ඒකක 205 ක පමණක් වැඩ නිමකර තිබුණු අතර එහි ප්‍රගතිය සියයට 6 ක් පමණ විය.
- (ඇ) උතුරු පළාත් නිවාස සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ 2017 වර්ෂය අවසන් වන විට නිවාස ඒකක 2,534 ක වැඩ නිම කිරීමට සැලසුම්කර තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ඉදිකර තිබුණු නිවාස ඒකක සංඛ්‍යාව 695 ක් එනම් සියයට 27.43 ක් පමණ විය. 2018 වර්ෂයේ II වන කාර්තුව වන විට නිවාස ඒකක 726 ක් සම්පූර්ණයෙන් නිමකර තිබුණු අතර, නිවාස ඒකක 1,103 ක පදිංචියට සුදුසු මට්ටමට වැඩ කොටස් අවසන් කර තිබුණි.
- (ඈ) සහභාගීත්ව ක්‍රමවේදය අනුගමනය කරමින් ඉදිකෙරෙන සෙවන විසිරි නිවාස වැඩසටහන යටතේ සමාලෝචිත වර්ෂයේදී නිවාස ඒකක 250 ක වැඩ නිමකිරීමට සැලසුම්කර තිබුණද වර්ෂය අවසානයට නිවාස ඒකක 24 ක පමණක් වැඩ නිමකර තිබුණු අතර එහි ප්‍රගතිය සියයට 10 ක් පමණ විය.
- (ඉ) සොදුරු පියස බැංකු ණය වැඩසටහන යටතේ සමාලෝචිත වර්ෂයේදී නිවාස ඒකක 3,000 ක වැඩ නිම කිරීමට සැලසුම්කර තිබුණද වර්ෂය අවසානයේදී එක් නිවාස ඒකකයක පමණක් වැඩ නිමකර තිබුණි.
- (ඊ) අවිච්ඡේද වැඩසටහන යටතේ වූ සෙවන ගම්මාන නිවාස වැඩසටහන යටතේ 2017 වර්ෂය අවසන් වන විට නිවාස ඒකක 869 ක වැඩ නිම කිරීමට සැලසුම්කර තිබුණද ජලය ආශ්‍රිත ගැටළු හේතුවෙන් ප්‍රතිලාභීන් පදිංචිවීමට උනන්දුවක් නොදැක්වීම නිසා ඔවුන්ගේ දායකත්වයන් සාර්ථකව නොලැබීම මත සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ නිවාස ඒකක 111 ක වැඩ නිමකර තිබුණු අතර එහි ප්‍රගතිය සියයට 13 ක් පමණ විය.
- (උ) අවිච්ඡේද වැඩසටහන යටතේ වූ රාජ්‍ය පෞද්ගලික දායකත්ව නිවාස වැඩසටහන යටතේ යක්කල සියනෑ උයන නිවාස ඒකක 28 ක වැඩ නිම කිරීමට 2017 වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව සැලසුම්කර තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එක් නිවාස ඒකකයක හෝ වැඩ නිමකර නොතිබුණි.
- (ඌ) මධ්‍යම පාන්තික නිවාස වැඩසටහන යටතේ 2017 වර්ෂයේදී ව්‍යාපෘති 05 ක් යටතේ නිවාස ඒකක 3,611 ක වැඩ ආරම්භ කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට මවුන්ට් ක්ලිෆ්ඩ් නිවාස ව්‍යාපෘතිය යටතේ නිවාස ඒකක 860 ක පමණක් වැඩ ආරම්භ කර තිබුණි.
- (එ) සම්පත් සෙවන විසිරි හා උදාකල ගම්මාන වැඩසටහන, සැමට සෙවන විසිරි හා උදාකල ගම්මාන වැඩසටහන යටතේ සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂිත ඉලක්කගත නිවාස ඒකක ප්‍රමාණය ඉක්මවා පිළිවෙලින් නිවාස ඒකක 7,182 ක් හා 10,943 ක් ආරම්භකර තිබුණු බැවින් අපේක්ෂිත නිමවුම් ඉලක්ක ලඟකර ගැනීමට නොහැකිවී තිබුණු අතර නිවාස ඒකක වශයෙන් නිමවුම් මට්ටමට ළඟාවූ අවස්ථාවලදී වුවද එම නිවාස වල ප්‍රතිලාභීන් පදිංචි වී නොතිබූ අවස්ථා විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය. එසේම ව්‍යාපෘතීන් සඳහා මුළු ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රතිපාදනයම හා ප්‍රතිපාදනයෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් නිවාස ඒකක ආරම්භ කිරීමේ අදියරයන් සඳහා යොදවා තිබුණු බවද විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.
- (ඒ) පැරණි නිවාස ක්‍රම 24 ක් අළුත්වැඩියා කිරීමේ කටයුතු සඳහා 2017 වර්ෂයේදී රු. 250,000,000 ක් වෙන්කර තිබුණු අතර අළුත්වැඩියා කටයුතු සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අවසන් විය යුතු වුවද 2017 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිට නිවාස ක්‍රම 18 ක පමණක් අළුත්වැඩියා කටයුතු ක්‍රියාත්මක කර තිබුණු අතර ඒ සඳහා රු.170,000,000 ක් වැයකර තිබුණි.

(ඔ) නිවාස ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම වෙනුවෙන් ඉඩම් තෝරා ගැනීමේදී ජලය හා සනීපාරක්ෂක කටයුතු සඳහා පහසුකම් පවතින බවටත් ප්‍රතිලාභීන් තෝරා ගැනීමේදී ප්‍රතිලාභීන්ගේ මූල්‍ය හැකියාව පිළිබඳ සැලකීමක් නොවීම හේතුවෙන් ඉදිකරනු ලබන නිවාස සංඛ්‍යාව වැඩි වුවද ඊට අනුරූපීව එම නිවාස භාවිතා කරන ප්‍රතිලාභීන්ගේ සංඛ්‍යාව වර්ධනය වී නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

(ඕ) උපහරණය ගිවිසුමට අනුව ණය වාරික, ණයලාභියාගේ වැටුපෙන් හෝ ඇපකරුවන්ගෙන් අයකර ගැනීමට ප්‍රතිපාදන සලසා තිබුණද, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට හිඟ හිටි ශේෂය රු. 292,679,982 ක් විය. මෙම උපහරණය වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අධිකාරිය රාජ්‍ය බැංකු වලින් මුදල් ණයට ලබාගෙන තිබූ බැවින් ණයගැතියන්ගෙන් මුදල් නොලැබුණද අදාළ වාරික හා පොලිය අධිකාරිය විසින් නියමිත දිනට බැංකු වෙත ගෙවීමට සිදුවන බැවින් ඒ වෙනුවෙන් අධිකාරියේ සාමාන්‍ය කටයුතු සඳහා ඇති මුදල්ද යෙදවීමට සිදුවී තිබූ බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

4.2 කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) සෙවන මාධ්‍යය ඒකකය

(i) අමාත්‍යාංශය හා අනුබද්ධිත ආයතනවල දැන්වීම් ප්‍රචාරණය කිරීම තුළින් ආදායම් උපයාගැනීමේ අරමුණින් වසර 30 ක පමණ කාලයක සිට සෙවණ මාධ්‍යය ඒකකය ආරම්භ කර තිබුණු අතර ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරියේ සාමාන්‍ය ක්‍රියාදාමයට බාහිරව සිදුකරනු ලබන මෙම විශේෂ ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු.23,222,353 ක ණයගැතියන් හා රු.4,574,501 ක ණයහිමියන්ද රු.13,188,566 ක ආදායමක්ද අවසන් ගිණුම් වල නිරූපනය කලද සෙවණ මාධ්‍යය ඒකකයට අදාළ ගිණුම් කට්ටලයක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් කිරීමට හෝ මෙම කාර්යයන් සම්බන්ධයෙන් ගිණුම් පරිශීලනය කරන්නන් දැනුවත් කිරීම සඳහා කිසියම් හෝ හෙළිදරව් කිරීමක් කිරීමට අධිකාරිය කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ii) මෙම මාධ්‍ය ක්‍රියාවලිය හරහා දැන්වීම් පලකිරීමේදී මුදල් ලබා ගැනීම සඳහා විධිමත් ක්‍රමවේදයක් සකස් කර නොතිබුණු අතර ණයගැතියන් වෙත නිකුත් කරන ලද බිල්පත්වල පිටපත් හා ඒ ආශ්‍රිත තොරතුරු විධිමත් ලෙස නඩත්තු නොකිරීම හේතුවෙන් අනිත ණයගැතියන්ගෙන් මුදල් ලබා ගැනීමට නොහැකිවී තිබුණු බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

(iii) සේවා දායකයින් විසින් ඉන්වොයිස් දිනයේ සිට දින 30 ක් ඇතුළත සෙවන මාධ්‍යය ඒකකය වෙත ගෙවීම කළ යුතු වුවද මාධ්‍යය ඒකකය විසින් ඉන්වොයිස් නිකුත් කිරීමටද මාසයකට වැඩි කාලයක් ප්‍රමාද වන අවස්ථා විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

(iv) සෙවණ මාධ්‍යය ඒකකය වෙනුවෙන් සකස් කරන ලද පරිගණක වැඩසටහන සඳහා පරිශීලක මාර්ගෝපදේශ අත්පොතක් සකස් කර නොතිබුණු බැවින් ඒකකය තුළ පරිගණක වැඩකටයුතු ඉටුකර ගැනීමේ අසීරුතා පැන නැගී තිබුණි.

(ආ) 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට අධිකාරිය සතු රු. 99,071,242 ක නිවාස තොගය තුළ රු.33,952,205 ක් වටිනා වෙන්කල නිවාස, ඉතිරි නිවාස හා සාප්පු වසර 05 කට අධික කාලයක සිට නිවාස තොගයේ පවතින අතර, වෙන්කල නිවාස සඳහා ලැබිය යුතු හිඟ මුදල් අයකර ගැනීමට සහ තොගයේ පවතින ඉතිරි නිවාස හා සාප්පු කඩිනමින් අලෙවිකර ගැනීමට අධිකාරිය විසින් නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.

- (ඇ) විකුණන වර්ෂයේ තක්සේරු වටිනාකම ලබා ගැනීමකින් තොරව 2011 වර්ෂයේ තක්සේරු වටිනාකම වූ රු. 192,942,000 මත පදනම්ව, 2015 ජූලි 17 දිනැති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණය මත වට්ටම් සහිතව 2012 වර්ෂයේ සිට 2016 වර්ෂය දක්වා වෙලන්ගොල්ල වත්ත නිවාස 20 ක් විකුණා තිබුණි.
- (ඈ) රිදීගම - බොරළුවල ආදර්ශ ගම්මානය අධික බැවුම් සහිත ඉඩමක ගොඩනැගීම, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනය මගින් ලබාදී තිබුණු ආපදා සම්බන්ධ නිර්නායක අනුව කටයුතු නොකිරීම, නිවාසලාභීන්ට අවශ්‍ය දැනුවත් කිරීම නිසිපරිදි සිදු නොවීම හේතුවෙන් එම ගොඩනැගිලි හා අත්තිවාරම් ආපදාවන්ට ලක්වී තිබුණු බවත් ඒ අනුව අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන වලින් උපරිම ප්‍රයෝජන ලබා ගැනීමට අපොහොසත් වී ඇති බවත් විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.
- (ඉ) වෙපන්අංග - ගල්පාමුලහේන ආදර්ශ ගම්මාන ව්‍යාපෘතිය ණය වැඩසටහනක් ලෙස හඳුන්වා දුන් නමුත් ණය ලබාගැනීමට ප්‍රතිලාභීන් ඉදිරිපත් නොවීම හේතුවෙන් ආධාර වැඩසටහනක් බවට පත්කර තිබුණු අතර ඒ සඳහා විධිමත් අනුමැතියක් ලබාගෙන නොතිබුණි. එසේම කාර්යසාධන වාර්තා අනුව මෙම නිවාස 14 ක ව්‍යාපෘතිය 2017 ඔක්තෝබර් මාසයේ නිමකල යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටද වැඩ අවසන් කර තිබුණේ නිවාස 03 ක පමණි.
- (ඊ) මෙහෙයුම් කල්බදු ක්‍රමය යටතේ 2017 පෙබරවාරි මාසයේ වාහන 18 ක් මිලදී ගෙන රු.38,488,899 ක් කල්බදු කුලිය ලෙස ගෙවා තිබුණි. එසේ වුවද වාහන කුලිය වෙනුවෙන් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව රු.49,124,777 ක් එනම් සියයට 84 ක් සඳහා කුලී වියදම වැඩි වී තිබුණි.

4.3 මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්

අධිකාරිය විසින් තම පරිපාලිත සමාගමේ රු.120,000,000 ක් ආයෝජනය කර තිබුණු නමුත් පරිපාලිත සමාගමේ ගිණුම් අනුව 2015 හා 2016 වර්ෂයන්හි පිළිවෙලින් රු.306,351,250 ක හා රු.126,505,328 ක බදු පසු ලාභයක් ගිණුම්වල පෙන්නුම් කලද 2013 වර්ෂයෙන් පසු අධිකාරිය වෙත කිසිදු ලාභාංශයක් ලැබී නොතිබුණි. 2017 වර්ෂයේ විගණනය නොකරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව පරිපාලිත සමාගමේ රු.84,962,545 ක බදු පසු ලාභයක් පෙන්නුම් කර තිබුණි.

4.4 අරමුදල් උන උපයෝජනය

සමාලෝචිත වර්ෂය ආරම්භයේ පැවති රු.523,866,086 ක ශේෂය ඇතුළුව සෙවන අරමුදල සඳහා භාණ්ඩාගාරයෙන් සහ වෙනත් පාර්ශවයන්ගෙන් ලැබී තිබුණු මුදල රු.903,976,375 ක් වුවද අරමුදලේ අරමුණු සඳහා 2017 වර්ෂයේදී උපයෝජනය කර තිබුණේ රු.70,385,977 ක් පමණි.

4.5 නිෂ්ක්‍රීය හෝ උන උපයෝජිත වත්කම්

වටිනාකම දක්වා නොතිබුණු වර්ග 397 කට අයත් මෝටර් රථ අමතර කොටස් 2,731 ක් 2007 වර්ෂයේ සිට නිශ්ක්‍රීයව පැවතුණි.

4.6 හඳුනාගන්නා ලද පාඩු

2006 වර්ෂයේ සිට 2012 වර්ෂය දක්වා සේවක අර්ථසාධක හා සේවක භාරකාර අරමුදල් ගෙවීමේදී අදාල කරගත යුතු වැටුපට වඩා අඩු වැටුපකට දායක මුදල් ගෙවීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ඒ වෙනුවෙන් රු.71,926,950 ක දඩ මුදලක් ගෙවා තිබුණු අතර එම කාලය වෙනුවෙන් ගෙවන ලද රු.143,853,900 ක වාරික මුදල්ද දඩ මුදල් ගිණුමේම ඇතුළත් කර තිබුණි.

4.7 විධිමත් පරිදි පවරා නොගත් ඉඩම්වල ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීම

අධිකාරියට පැවරී නොතිබුණු ඉඩම්වල ඉදිකර තිබුණු මහව උදාගම ආදර්ශ ගම්මානයේ නිල නිවාස 07 ක් බාහිර පාර්ශවයන් වෙත කුලී පදනම මත ලබාදී තිබුණු අතර මෙම නිල නිවාස වලින් 2017 ජූනි 30 දිනට අයවීමට ඇති හිඟ කුලිය රු.1,346,105 ක් වූ අතර මෙම නිවාස වල කුලී ගිවිසුම් යාවත්කාලීන කිරීම හා අදාළ නඩත්තු කටයුතු නිසි ලෙස සිදුකර නොතිබුණි.

4.8 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2012 අප්‍රේල් 04 දිනට අනුමත කර තිබූ කාර්ය මණ්ඩලය 1,376 ක් විය. එහෙත් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට තථ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය 2,264 ක් වූයෙන් කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයට වඩා 896 කින් ඉක්මවා තිබුණි. 2014 වර්ෂයේ සිට කාර්යමණ්ඩලය හා බඳවා ගැනීමේ යෝජනා අධිකාරිය විසින් කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ලබාදී තිබුණු නමුත් අනුමැතිය ලැබී නොතිබුණි.
- (ආ) යටෝක්ත බඳවා ගැනීමේ පරිපාටියට අනුව කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අනුමත කරන ලද තනතුරු වලට අමතරව අනුමත නොවූ තනතුරු 28 කට අදාළව නිලධාරීන් 238 දෙනෙකු 2017 දෙසැම්බර් 31 දින සේවයේ යොදවා තිබුණි.
- (ඇ) 2003 ජූනි 02 දිනැති අංක PED/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 9.3.1(vii) වගන්තියට පටහැනිව නිලධාරීන් 18 දෙනෙකු මාස 03 සිට අවුරුද්දක් දක්වා කාලයක් වැඩ බැලීමේ තනතුරුවල සහ රාජකාරි ආවරණය සඳහා රඳවා තිබුණි.
- (ඈ) අධිකාරියේ වාර්ෂික ස්ථාන මාරුකිරීමේ අනුමත ක්‍රමවේදයට අනුකූල වන පරිදි ස්ථාන මාරුවීම් ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක වී නොතිබුණු අතර නියැදි පරීක්ෂාවට අනුව ඇතැම් නිලධාරීන් අවුරුදු 17 ට වැඩි කාලයක් එකම දිස්ත්‍රික් කාර්යාලයේ සේවය කරන අතර ඇතැම් නිලධාරීන් අභ්‍යන්තර අංශ අතර මාරුවීමක් හෝ සිදුකර නොතිබුණි.
- (ඉ) අධිකාරියේ අනුමත බඳවා ගැනීම් පරිපාටියේ සුදුසුකම්වලට අනුකූල නොවන පරිදි 2017 වර්ෂයේදී කොන්ත්‍රාත් හා ස්ථිර පදනමින් කාර්මික සහකාර තනතුර සඳහා නිලධාරීන් බඳවා ගෙන තිබුණි.
- (ඊ) අධිකාරියේ ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර විගණකවරයෙකු සේවයේ යෙදී සිටින නමුත් අනුමත බඳවා ගැනීමේ පරිපාටියට අනුව එම තනතුර ඇතුළත් කර අනුමත කරවා ගෙන නොතිබුණි.
- (උ) 2017 වර්ෂයේදී පුරප්පාඩු සම්බන්ධයෙන් ප්‍රසිද්ධ දැන්වීමකින් තොරව කොන්ත්‍රාත් පදනම මත සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (දේපල කළමනාකරණ) තනතුරට අර්ධ රාජ්‍ය ආයතනයක සේවය කල නිලධාරියෙකු බඳවාගෙන තිබුණි. ඔහුගේ කොන්ත්‍රාත් කාලය තුළදී නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී තනතුරේ වැඩ බැලීම සඳහා පත්කර තිබුණු අතර අනුමත බඳවා ගැනීමේ පටිපාටියෙන් බැහැරව හා විධිමත් සම්මුඛ පරීක්ෂණයකින් තොරව අදාළ නිලධාරියා නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී ලෙස ස්ථිර පත්වීමක් ලබාදී තිබුණි. 2017 අප්‍රේල් 24 දිනැති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණය ප්‍රකාරව කොන්ත්‍රාත් පදනමින් බඳවාගත් සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (දේපල කළමනාකරණ) තනතුර සඳහා 2017 පෙබරවාරි සිට 2017 ජූලි දක්වා මාසිකව රු. 22,370 ක විශේෂ ගැලපුම් දීමනාවක් ලෙස එකතුව රු.134,220 ක් ගෙවා තිබුණි.

(ඌ) 2017 වර්ෂයේදී ප්‍රසිද්ධ දැන්වීමකින් තොරව හා අනුමත බඳවා ගැනීමේ පරිපාටියේ සුදුසුකම්වලට අනුකූල නොවන පරිදි අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය සහිතව සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (මානව සම්පත් කළමනාකරණ) තනතුර සඳහාද නිලධාරියෙකු කොන්ත්‍රාත් පදනමට පත්කර තිබුණි.

4.9 වාහන උපයෝජනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කෙරේ.

- (අ) අධිකාරිය සතු රු.1,940,000 ක් වටිනා වාහන 13 ක් යුධ සමයේ උතුරු නැගෙනහිර හා අනෙකුත් ප්‍රදේශ වලදී අස්ථානගතවී තිබුණු අතර, ඒ සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂාවක් සිදුකර විධිමත් පියවරක් ගැනීමට අධිකාරිය අපොහොසත් වී තිබුණි.
- (ආ) මෝටර් වාහනවල ඵලදායී ජීවිත කාලය වර්ෂ 05 ක් ලෙස සලකා ගිණුම් තැබීම ආයතනයේ ප්‍රතිපත්තිය වුවද, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට වර්ෂ 10 සිට වර්ෂ 32 දක්වා පැරණි වාහන 64 ක් අධිකාරිය විසින් භාවිතා කරන බැවින් මෝටර් වාහන භාවිතය හා ආශ්‍රිත වියදම් වාර්ෂිකව ඉහළ ගොස් තිබුණි.
- (ඇ) වර්ෂ 1985 සිට 1993 දක්වා මිලදීගත් වාහන 04 ක් හා යතුරුපැදි 03 ක් ධාවනයෙන් ඉවත්කර තිබුණු අතර 2016 වර්ෂයේදී විකිණීම සඳහා පුවත්පත් දැන්වීම් පලකර තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා එම වාහන අපහරණය කර නොතිබුණි.

5. තිරසාර සංවර්ධනය

5.1 තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු ලගාකර ගැනීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) තිරසාර සංවර්ධනය පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ වසර 2030 “නායය පත්‍රය” ප්‍රකාරව සෑම රාජ්‍ය ආයතනයක් විසින්ම කටයුතු කළ යුතුව පවතින අතර, සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාලව නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සෑමට සෙවණ මූලික අරමුණ සහිතව පරිසර හිතකාමී, තිරසර, ගුණාත්මක හා ස්ථිරසාර ආරක්ෂිත, මූලික පහසුකම් සහිත නිවසක ජීවත්වීමේ අයිතිය තහවුරු කිරීම හඳුනාගෙන තිබුණු අතර, එහි විෂය පථයට ගැනෙන අනිකුත් අරමුණු වන නිවාස ඉදිකිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ණය හා ආධාර ලබාදීම, නිවාස ඉදිකිරීමට අවශ්‍ය තාක්ෂණ හා වෙනත් සහායන් ලබාදීම, පදිංචිකරුවන්ගේ හිමිකම් සුරක්ෂිත කිරීමේ කාර්යභාරය සිදුකරමින් පවතී.
- (ආ) තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධයෙන් අධිකාරියේ කාර්යභාරය සම්බන්ධව උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන් හඳුනාගෙන අදාල ඉලක්ක පිළියෙල කිරීමේදී සහභාගීත්ව ප්‍රවේශයක් නිරූපණය වන බව නිරීක්ෂණය වුවද එම සහභාගීත්වයේ සාර්ථකත්වය අඩු මට්ටමක පැවතුණි.
- (ඇ) අධිකාරිය විසින් තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්කයන්හි ළඟාවීම මැනබැලීම සඳහා කාර්යසාධන දර්ශක ගොඩනගා තිබුණද ඒ සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සකස් කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම විධිමත් අයුරින් සිදුකර නොතිබුණි.
- (ඈ) තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක ලගා කර ගැනීම සඳහා ආයතනය විසින් ඉලක්කගත කාර්යයන් හඳුනාගෙන වාර්ෂික සැලැස්මට ඇතුළත් කර නොතිබුණි.

(ඉ) තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක ලගාකර ගැනීමට සුදානම්වීමේදී අනෙකුත් ආයතන සමග මනා සම්බන්ධීකරණයක් නොකිරීම හේතුවෙන් ඉලක්කගත අරමුණු කරා ලගාවීමට සැලසුම් සකස් කිරීමේ හා පෙර සුදානම්වීමේ ක්‍රියාවලිය දුර්වල තත්ත්වයක පැවති බව නිරීක්ෂණය විය.

6. ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

6.1 ප්‍රසම්පාදනය හා කොන්ත්‍රාත් ක්‍රියාවලිය

2006 රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 4.2.1 වගන්තිය ප්‍රකාරව අධිකාරිය විසින් අවම වශයෙන් වසර 03 ක කාලයක් සඳහා අපේක්ෂිත ප්‍රසම්පාදන කටයුතු ඇතුළත්ව ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් හා ඊළඟ එළඹෙන වර්ෂය සඳහා විස්තරාත්මක ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් සකස් කර නොතිබුණු අතර සංශෝධිත ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් සකස් කිරීමෙන් තොරව 2017 වර්ෂයේ ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මේ ඇතුළත් නොවූ රු. 6,300,000 ක් වැයකර කා කැබ් රථයක් මිලදී ගෙන තිබුණි.

6.2 අයවැය පාලනය

අධිකාරිය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව අයවැයගත හා තර්ජන ආදායම්, වියදම් අතර සියයට 32 සිට සියයට 2538 දක්වා විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස භාවිතා කර නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

6.3 වාර්ෂික වාර්තා සහාගත කිරීම

අධිකාරිය විසින් 2015 හා 2016 වර්ෂයන්ට අදාළ වාර්ෂික වාර්තා 2018 මැයි 31 දින වන විටත් පාර්ලිමේන්තුවේ සහාගතකර නොතිබුණි.

6.4 නොවිසඳී ඇති විගණන ඡේද

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) අධිකාරිය සතු ලිබර්ටි ප්ලාසා සංචාරක බංගලාව ඕෂන්විව් ඩිවෙලොප්මන්ට් සමාගමට විකිණීමේදී රජයේ තක්සේරුකරුගේ තක්සේරු වටිනාකම ලබානොගෙන අධිකාරියේ තක්සේරුකරුගේ තක්සේරුව පමණක් ලබාගෙන තිබුණි. මෙම දේපලට අදාළව පසුව ලබාගත් රජයේ තක්සේරුකරුගේ තක්සේරුව රු. 11,520,000 ක් වුවද, විකුණුම් වටිනාකම රු.9,000,000 ක් විය. මේ සම්බන්ධයෙන් 2012 නොවැම්බර් 23 දින පැවැත්වූ පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ කාරක සභාවේ අවධානයට යොමුවී තිබුණි.

(ආ) 1999 සැප්තැම්බර් 11 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණ අංක 99/1165/21/122 ට අනුව අනවසර පදිංචිකරුවන් නියාමානුකූල කිරීමේදී වර්තමාන තක්සේරුව පදනම් කරගත යුතු වුවද ඊට අනුකූල නොවන පරිදි අධිකාරිය විසින් වරින් වර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණ හා අභ්‍යන්තර චක්‍රලේඛ පදනම් කරගෙන අධිකාරිය සතු නිවාස, ඉඩම් හා සාප්පු සංකීර්ණ අනවසරකරුවන් වෙත ඔවුන් පදිංචි වූ වර්ෂයන්හි තක්සේරු අගයන්ට පැවරීම සිදු කර තිබුණි. විස්තර පහත දැක්වේ.

(i) 2015 වර්ෂයේදී ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය සතු වන්තීගම වෙළඳ සංකීර්ණය හිමි ගොඩනැගිල්ලේ අයිතිය අනවසර පදිංචිකරුවකු වෙත 1998 වර්ෂයේ තක්සේරු මිලවූ රු. 257,500 කට අදාළ පැවරීම සිදුකර තිබීම.

(ii) 2011 වර්ෂයේදී ගම්පහ වේවැල්දූව නිවාස යෝජනා ක්‍රමයේ ඉඩම් කොටස් 03 ක් 2000 වර්ෂයේ තක්සේරු වටිනාකම වූ රු. 2,227,501 (පරිපාලන ගාස්තු ඇතුළත්ව) කට පැවරීම. මෙම ඉඩම් කොටස්වල 2011 වර්ෂයේ තක්සේරු වටිනාකම රු.6,000,000 ක් විය.

(iii) 2014 වර්ෂයේදී රු.13,800,000 කට තක්සේරු කළ මැනිංටවුන් නිවාස යෝජනා ක්‍රමයේ නිවාසයක් 1998 වර්ෂයේ තක්සේරු මිල වූ රු. 3,700,000 කට පැවරීම.

(ඇ) 1979 අංක 17 දරන නිවාස සංවර්ධන අධිකාරී පනතේ 9 වන වගන්තියට අනුකූල නොවන පරිදි නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් එකම පුද්ගලයෙකු වෙත මත්තේගොඩ හා මැනිංටවුන් නිවාස යෝජනා ක්‍රමයන්හි නිවාස දෙකක් ලබාදී තිබුණු නමුත් එම ගැටළුව විසඳා ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඈ) නිවාස සංවර්ධන අධිකාරී ගොඩනැගිල්ලේ බිම් මහල හා I,II,III,IV,V මහල්වල වර්ග අඩි 27,184 ක් ශ්‍රී ලංකා නිවාස සංවර්ධන මූල්‍ය සංස්ථා බැංකුව වෙත කුලියට ලබාදීමේදී රජයේ තක්සේරුකරුගෙන් තක්සේරුවක් නොගැනීම හා ගිවිසුම් අත්සන් නොකිරීම මත අධිකාරිය වෙත පාඩු හා ගැටළු ඇතිවී තිබියදී පනතේ 8.1 වගන්තියට අනුකූලව කටයුතු නොකර හා රජයේ තක්සේරුකරුගේ තක්සේරුවක් ලබානොගෙන මෙම ගොඩනැගිල්ලේ IX වන මහලේ 3 හා 4 පරිශ්‍රද 2015 වර්ෂයේදී යටෝක්ත බැංකුව වෙත කුලියට ලබාදී තිබුණු අතර එම පරිශ්‍ර සඳහා අධිකාරියේ තක්සේරුකරු හා මිල කමිටුව විසින් තීරණය කළ කුලිය රු. 80,700 ක් වුවද ආයතන දෙකේ එකඟතාවය මත පමණක් රු.54,500 ක මාසික කුලියට ගිවිසුම් අත්සන් කර තිබුණි.

(ඉ) අධිකාරියේ බඳවා ගැනීමේ පරිපාටියට අනුකූල නොවන පරිදි 2011 වර්ෂයේදී නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (මානව සම්පත් කළමනාකරණ හා පාලන) තනතුරේ පුරප්පාඩු පිරවීම හා වැටුප් වර්ධක ලබාදීම සම්බන්ධයෙන් විධිමත් පියවරක් ගෙන නොතිබුණි.

(ඊ) ඉඩම් අත්කර ගැනීමේ පනතේ 38 (ආ) වගන්තියට අනුව අධිකාරිය විසින් භුක්තිය භාරගෙන තිබුණු ඉඩම් කැබලි 72 ක් පවරා ගැනීම වෙනුවෙන් ගෙවිය යුතු වන්දි ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල රු. 172,770,166 ක ප්‍රතිපාදන සිදුකර තිබුණු අතර වසර 38 කට වැඩි පැරණි ශේෂයන් ද ඇතුළත් නමුත් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා එම වන්දි හා පොලී නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(උ) නිවාස යෝජනා ක්‍රම ක්‍රියාත්මක කිරීමට ප්‍රථම අදාළ පළාත් පාලන ආයතන වලින් නිවාස සැලසුම් අනුමත කරවා ගෙන නොතිබීම හේතුවෙන් අනුකූලතා සහතික නොලැබීම මත නිවාස යෝජනා ක්‍රමයන්ට අදාළ නිවාස, නිවාස හිමියන්ට පැවරීමක් සිදුකර කළමනාකරණ සංස්ථා පිහිටුවීමට නොහැකි වී තිබීම හේතුවෙන් ගෙන සහාධිපත්‍ය දේපළවල හා මහල් නිවාසවල නඩත්තු සහ අළුත්වැඩියා කටයුතු තවදුරටත් අධිකාරිය වෙතම පැවරී තිබුණි. ඒ අනුව එකී නිවාස යෝජනා ක්‍රමවල නඩත්තු හා අලුත්වැඩියා කටයුතු වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එකතුව රු.230,482,683 ක වියදමක් දැරීමට අධිකාරියට සිදුවී තිබුණි.

(ඌ) මහනුවර මහ නගර සභාව සතු ඉඩමක අධිකාරිය විසින් ඉදිකර තිබූ නිවාස 32 කින් සමන්විත මහසියාව නිවාස ව්‍යාපෘතිය සඳහා රු.20,000,000 ක ඉදිකිරීම් පිරිවැයක් දරා තිබුණද ඊට අදාළ මුදල් මහනුවර මහ නගර සභාවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් අයකර ගෙන නොතිබුණි.

7. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු වරින් වර අධිකාරියේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමු කරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍ර කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමුකළ යුතුවේ.

පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍ර

නිරීක්ෂණ

(අ) අත්තිකාරම් පාලනය

- (i) අත්තිකාරම් ලේඛනය විධිමත්ව පවත්වා නොතිබීම හා වියදම් ඇස්තමේන්තු ඉදිරිපත් කිරීමකින් තොරව අත්තිකාරම් ලබාදීම.
- (ii) අත්තිකාරම් පියවීම ප්‍රමාදවීම හා කලින් ලබාගත් අත්තිකාරම් පියවීමට පෙර නැවත එම නිලධාරීන්ට අත්තිකාරම් නිකුත් කිරීම.

(ආ) වත්කම් පාලනය

- (i) සමීක්ෂණ මණ්ඩල පත්කිරීම ප්‍රමාදවීම හා සමීක්ෂණ කටයුතු අවසන් කර අනිරීක්ෂක හා උපකාරක සම්බන්ධ නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබීම.
- (ii) ඉඩම් හා නිල නිවාස නිසි ලෙස නඩත්තු නොකිරීම හා භාවිතය අත්හැරීම.

(ඇ) මෙහෙයුම් පාලනය

පවතින ආර්ථිකමය වටිනාකම මත කුලී ගාස්තු සංශෝධනය කිරීමට කටයුතු නොකිරීම.

(ඈ) මුදල් හා බැංකු

ලැබීම් බැංකුගත කිරීම් ප්‍රමාදවීම හා බැංකු සැසඳුම් වාර්තා යාවත්කාලීනව පිළියෙල නොකිරීම.